

Preventivlagen är både antisocial och sjukdomsfrämjande.

Hade inte nativiteten i Sverige sjunkit hade vi fått dras med ytterligare 200,000 arbetslösa.

Professor Knut Wicksell.

Nymalthusianska sällskapet hade på måndagen anordnat offentligt diskussionsmöte i Viktoriasalen över ämnet: Befolkningsfrågans nuvarande läge. Inledningsföreläsning hölls av professor Knut Wicksell, som i sitt anförande bl. a. gick skarpt tillrätta med den olycksaliga preventivlagen och dess antisociala och sjukdomsfrämjande karaktär.

Professor Wicksell uppläste först ett utdrag ur sällskapets stadgar och angav sällskapets syfte samt påpekade att det samma bildats för omkring ett år sedan och ännu icke hunnit att komma riktigt i arbetstagen. Preventivlagen lade ju också bestämda hinder i vägen för en av behovet påkallad upplysningspropaganda i befolkningsfrågan och talaren var av den bestämda uppfattningen att lagen måste bort ur svensk lagstiftning. I praktiken har det visat sig, att inte ens regeringen kunnat hålla lagen, ty 1918 påbjöd regeringen att de värnpliktiga skulle undervisas om sättet att skydda sig mot de veneriska sjukdomarna. Men därmed var ju gärdet uppgivet, ty gick man så långt att man överhuvudtaget rörde vid det viktiga men ömtåliga problemet om undervisning i sexuella ting, så ledde ju detta fram till vad preventivlagen kallar "allmän förförelse". Prof.

Wicksell utvecklade vidare preventivlagens skadliga verksamhet ur sexuell sundhetssynpunkt och yttrade att en lag, som förbjuder läkaren att lämna råd och anvisningar i de sexuella frågorna, måste betraktas som idiotisk av alla sunt tänkande och kännande människor.

Tal. påpekade, att efter 1914 till och med i Tyskland, där nativiteten varit så utomordentligt stark och där befolkningens hastiga tillväxt utgjort ett ständigt krigshot, har befolkningsökningen ganska hastigt börjat att avtaga. Man förutspådde att efter krigets slut skulle talrika äktenskap ingås och att därigenom nativiteten åter skulle nå samma styrka som förut. Men häri bedrog man sig grundligt. Visserligen ingingos efter kriget många fler äktenskap än tidigare, men befolkningsökningen uteblev. Starkast framträder nativitetens minskning i städerna — städerna gå alltid före och landsbygden traskar efter — och får man döma av ställningen i detta hänseende i Berlin, Dresden och Frankfurt am Main m. fl., så kommer snart kurvan av antalet födelser att sänkas över hela landet. Berlin har i det hänseendet redan vunnit över t. ex. Paris. Medan antalet födelser i Paris år 1923 utgjorde 16 pro mille, var ställningen i Berlin endast 9 1/2 pro mille, i Stockholm inte fullt 13 pro mille. Dagens Nyheter gjorde i en artikel vid ett tillfälle gällande, att Frankrike hotades av en katastrof, när "vaggorna stodo stilla". Professor Wicksell förklarade leende, att "de franska vaggorna gå sin sävliga lunk, medan de tyska vaggorna börjat att sakta farten".

Inledaren kom också in på folkförsörjningsfrågan och framhöll därvid, att det gäller att anpassa befolkningens storlek i förhållande till möjligheterna att kunna lämna full försörjning samt lämnade därunder upplysningar om vårt skogsbestånd i Norrland, kolgruverikedomarna i England och nationaltillgångarna i Amerika. Av denna nationalekonomiska redogörelse framgick, att skola icke folken lida avbräck och skall den enskilde samhällsmedlemmen kunna värdigt taga hand om avkomman, så måste födelsernas antal inskränkas. I Sverige har också nativiteten sjunkit avsevärt och i detta förhållande såg tal. främst en frukt av

red. Hinke Bergegrens kraftiga propaganda, som förtjänade de högsta lovord. Om ett tiotal år skall man kanske finna, att genomsnittet av födelser i Sverige, som nu är 19 pro mille, sjunker till Stockholms nivå, d. v. s. omkring 13 pro mille. Vi äro på rätt väg och det gäller endast att fortsätta. Hade inte nativiteten under senare åren sjunkit, så skulle vi haft här i landet ytterligare 200,000 arbetslösa att draga försorg om.

Under dr. Steenhoffs ordförandeskap vidtog därefter diskussion. Uppmärksammade inlägg gjordes av professor Hjalmar Öhrvall, doktor Anton Nyström och red. Hinke Bergegren. Den först nämnde omtalade bland annat, att när för ett tjugotal år sedan en liten skrift: Försiktighetsmått i äktenskapet utkom, kunde man efter varje upplaga — den utgick i fyra upplagor — utläsa dess verkan på befolkningstillväxten. Efter varje upplaga sjönk nämligen nativiteten. Så kom den omfattande allmänna diskussionen om preventivmedlen i och med att riksdagen 1910 stiftade den olyckliga och idiotiska lagen mot upplysningspropaganda i hithörande frågor. Denna diskussion ledde till det resultatet, att användandet av preventiva medel blev mera allmänt bekant och att födelsernas antal ännu mera minskades. Lagens formulering är grovt tilltyd.

Professor Öhrvall var också av den bestämda meningen att lagen måste såsom antisocial och sjukdomsfrämjande utplånas ur svensk lagstiftning. Vårt folks hälsa kräver detta.

Dr. Anton Nyström ingick på en detaljerad analys av i handeln förekommande förebyggande medel samt betonade att det nuvarande ansvarslösa uppträdandet, då icke tillförlitliga medel säljas i stor skala, måste få ett slut. I en replik till hr Bergegren, som uttalat, att skola vi få något annat hinder i stället för preventivlagen, så vore det bättre att bibehålla denna, då den i alla fall numera knappast gör någon skada, sade dr. N. att han ville ha tillverkning och försäljning under medicinalstyrelsens kontroll. Därmed vore icke sagt att preventivmedlens försäljning skulle reserveras för apoteken.

Red. Bergegren hade ett temperamentsfullt inlägg, vari han omtalade att f. n. är det så att över hela landet försäljas på arbetsplatserna skyddande medel. Arbetarna äro inte längre okunniga om dessas förekomst. Det äkta kärlekslivet mellan två människor lider intet avbräck härigenom, utan det fördjupas i stället. Inom överklassen är användandet av skyddsmedel ännu mera brukligt, där kom man tidigare till insikt om fördelen av att sköta sin hälsa, och tal. hade av en i vida kretsar känd person meddelats, att inom dennes kvinnliga bekantskapskrets fanns ingen som icke förstod att bevara sin hälsa genom att följa naturens egna anvisningar.

Bokförläggare Holmström framlade, efter att först ha betonat vikten av att preventivlagen utströkes, ett förslag till uttalande, avsett att tillställas samtliga riksdagsgruppers ordförande. Det föreslagna uttalandet had förut antagits vid flera möten med dr. Nyström som talare. Enhälligt beslöt också mötet att överlämna åt nymalthusianska sällskapets styrelse att på basis av det av hr Holmström framlagda förslaget utarbета ett uttalande att föreläggas riksdagsgrupperna.